

**ΟΜΙΛΙΑ
ΤΟΥ
ΠΡΟΕΔΡΟΥ ΤΟΥ ΠΑ.ΣΟ.Κ.
ΚΑΙ
ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΥ
ΚΩΣΤΑ ΣΗΜΙΤΗ**

ΣΤΗ ΣΥΝΟΔΟ ΤΗΣ Κ.Ε. ΤΟΥ ΠΑ.ΣΟ.Κ.

ΑΘΗΝΑ, 25 ΙΟΥΛΙΟΥ 1996

Σύντροφοι και Συντρόφισσες,

Ολοκληρώνουμε σήμερα μια από τις πιο γόνιμες διαδικασίες του Κινήματός μας στην διάρκεια της ιστορίας του: μέσα από τις πιο δύσκολες συνθήκες, με τρόπο ώριμο, με τρόπο απόλυτα δημοκρατικό, δώσαμε λύσεις και προοπτικές σε όσα προβλήματα αντιμετωπίσαμε. Η απουσία του ιδρυτή μας Ανδρέα Παπανδρέου επέτρεψε να επιβεβαιωθεί εμπράκτως η δική του πρόβλεψη: η μετά-Ανδρέα εποχή δεν είναι μια μετά-ΠΑ.ΣΟ.Κ. εποχή. Το ΠΑ.ΣΟ.Κ. έδωσε την απάντησή του: είμαστε όλοι εδώ, το ΠΑ.ΣΟ.Κ. είναι ενωμένο και δυνατό.

Στο Συνέδριό μας κερδίσαμε μια διπλή νίκη. Πέρα απ' όλα λειτουργήσαμε με όρους εσωκομματικής δημοκρατίας, λειτουργήσαμε πολιτικά, οδηγηθήκαμε σε καθαρές λύσεις και καθαρές αποφάσεις σε θέματα πολιτικής στρατηγικής, πολιτικών στόχων και κομματικών επιλογών. Ταυτόχρονα όμως, κερδίσαμε μια νίκη στρατηγικής σημασίας για την ίδια την πολιτική στην Ελλάδα: επαναφέραμε στην κοινωνία το ενδιαφέρον για την πολιτική. Δείξαμε ότι η πολιτική δεν είναι μόνον υπόθεση κατανομής θέσεων και νομής της εξουσίας. Εκφράζει την επιθυμία μας για το μέλλον. Δημιουργήσαμε και πάλι την ελπίδα ότι η πολιτική είναι υπόθεση άξια να συναρπάζει τους πολίτες. Ότι η πολιτική μπορεί να δώσει προοπτικές και λύσεις στα προβλήματα της ελληνικής κοινωνίας.

Σήμερα ολοκληρώνουμε αυτόν τον κύκλο των μεγάλων αποφάσεων για το Κίνημά μας. Με τις επιλογές μας δεν πραγματοποιούμε μόνον τις αναγκαίες οργανωτικές αναδιαρθρώσεις. Δημιουργούμε τις προϋποθέσεις μιας νέας πορείας του ΠΑ.ΣΟ.Κ. προς την κοινωνία. Η πορεία προς το νέο ΠΑ.ΣΟ.Κ. παίρνει σχήμα και μορφή μέσα από την διάταξη των δυνάμεων του κόμματος. Στόχος μας δεν είναι να μεταβάλλουμε απλώς το σχήμα της οργανωτικής μας πυραμίδας. Ούτε -ακόμα περισσότερο- να θεωρήσουμε ότι οι όποιες αλλαγές αποτελούν κάποιο κομματικό αυτοσκοπό. Στόχος μας είναι να μεταβάλλουμε το κόμμα μας σε μια ελκτική δύναμη στις πρωτοπόρες δυνάμεις της ελληνικής κοινωνίας. Με τις αποφάσεις μας απευθυνόμαστε στις δυνάμεις της εργασίας, στις δυνάμεις της διανοήσης, στις δυνάμεις των νέων κοινωνικών κινημάτων, στη νεολαία. Θέλουμε να αποτελέσουν την πρώτη προτεραιότητα για το Κίνημά μας.

Θα αναφερθώ σε μερικά σημαντικά σημεία των οργανωτικών αλλαγών που θα προωθήσουμε :

1. Η Κ.Ε. πρέπει να λειτουργήσει ως όργανο Στρατηγικού και Πολιτικού Σχεδιασμού. Να λειτουργεί ως χώρος παραγωγής πολιτικής, ιδεών και προτάσεων. Να εξετάζει σε ειδικές συνόδους επί μέρους θέματα. Να παρακολουθεί την πορεία του κυβερνητικού έργου, όταν το κόμμα μας έχει την ευθύνη διακυβέρνησης της χώρας. Να έχει την τελική ευθύνη για όλες τις κρίσιμες και σημαντικές πολιτικές αποφάσεις και επιλογές του κόμματος. Σε όλα αυτά θα συμβάλει μια νέα λειτουργία των Τομέων Πολιτικής και των Τομέων Λειτουργίας και Δράσης.

2. Η Κ.Ο. θα πρέπει να αποκτήσει οργανωμένη παρουσία. Στην όλη οργάνωση και λειτουργία της Κοινοβουλευτικής Ομάδας τον καθοριστικό λόγο οφείλει να έχει το εκλεγόμενο από αυτήν Προεδρείο της. Αυτό θα πρέπει να κρίνει και να αποφασίζει με βάση τον κανονισμό λειτουργίας της, για όλα τα θέματα που την αφορούν, εκτός αν η αρμοδιότητα ανήκει στο σύνολο της Κοινοβουλευτικής Ομάδας. Στην Κοινοβουλευτική Ομάδα ανήκει η επιλογή των εκπροσώπων της, όπου ορίζει ο κανονισμός της Βουλής ύπαρξη εκπροσώπων.
3. Τα προβλήματα που χρόνια τώρα αντιμετωπίζει το Εκτελεστικό Γραφείο δεν ξεπεράστηκαν με τις ρυθμίσεις που κατά καιρούς έχουν πραγματοποιηθεί στο καταστατικό μας. Τα προβλήματα αυτά, δεν είναι οργανωτικά αλλά είναι κατ' εξοχήν πολιτικά. Πολιτική μας βούληση είναι το Ε.Γ. να παίξει το ρόλο που προβλέπεται από το καταστατικό.

Το Ε.Γ. πρέπει μαζί με τον Πρόεδρο, να σχεδιάζει τις πολιτικές παρεμβάσεις του κόμματος, υλοποιώντας σχετικές αποφάσεις της Κ.Ε. Να αναπτύσσει πολιτικές πρωτοβουλίες. Να συμμετέχει ουσιαστικά στην εσωτερική λειτουργία του κόμματος. Να αποτελεί το κορυφαίο όργανο άσκησης της πολιτικής μας.

4. Οι οργανώσεις του ΠΑ.ΣΟ.Κ. είναι ανάγκη να μετατραπούν σε οργανώσεις πολιτών, που να είναι συνδεδεμένες με την κοινωνία, σε οργανώσεις σκεπτόμενων, ενεργών και χειραφετημένων πολιτών. Οι ενεργοί πολίτες, οι πολίτες που

συναισθάνονται τα κοινωνικά προβλήματα, που αγωνιούν για την πορεία και το μέλλον της χώρας και του ευρύτερου προοδευτικού χώρου, που αντιλαμβάνονται την ανάγκη ενεργούς συμμετοχής και που διακατέχονται από το αίσθημα ευθύνης, έχουν σήμερα αποστασιοποιηθεί.

Αυτούς τους πολίτες, πρέπει να τους εμπνεύσουμε, να τους συνεγείρουμε, να τους κινητοποιήσουμε, να τους εντάξουμε στις δικές μας προσπάθειες, για την αναγέννηση και ανασύσταση του κόμματός μας.

Η αναβάθμιση των λειτουργιών της οργάνωσης, η δημιουργία θεματικών οργανώσεων και η σύνδεσή τους με κοινωνικές οργανώσεις και κινήματα, η υπόδειξη των υποψηφίων Δημάρχων, Νομαρχών και βουλευτών, ο κοινωνικός διάλογος σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο είναι ουσιαστικά βήματα για την εξασφάλιση των παραπάνω στόχων.

5. Ο συγκεντρωτισμός των κεντρικών οργάνων θα πρέπει να αντιμετωπισθεί με την αποκέντρωση λειτουργιών προς την περιφέρεια. Το Περιφερειακό Συμβούλιο, θα πρέπει να είναι όργανο πολιτικού σχεδιασμού και ανάπτυξης πρωτοβουλιών. Αυτό σημαίνει απλά ότι η πολιτική ζωή στην περιφέρεια θα πρέπει να παύσει να οργανώνεται στην Αθήνα, να περιμένει την παρουσία ενός εκπροσώπου των κεντρικών γραφείων ή να εξαρτάται από εντολές. Η περιφέρεια θα έχει αυτονομία για πρωτοβουλίες, δράσεις, κινητοποιήσεις. Η σχέση της προς το

κέντρο θα παύσει να είναι σχέση εξάρτησης αλλά θα γίνει σχέση διαλεκτική.

6. Η συνεχής επιμόρφωση των στελεχών ενός κόμματος είναι θέμα ζωτικής σημασίας. Ο σύγχρονος κόσμος είναι ένας κόσμος που αλλάζει ταχύτατα. Το κόμμα δεν θα μπορεί να ανταποκριθεί στο καθοδηγητικό και παιδευτικό του ρόλο, αν τα στελέχη του δεν είναι ενήμερα και εξοικειωμένα με την κοινωνική πραγματικότητα. Η συνεχής επιμόρφωσή τους αποτελεί πρωταρχικό καθήκον.
7. Οι παρατάξεις που έχουν πολιτική αναφορά στο ΠΑ.ΣΟ.Κ. δεν μπορεί να είναι ιμάντας μεταφοράς της βούλησης του κόμματος. Χάνουν με τον τρόπο αυτό τη δυνατότητα να προσελκύουν, να συμμετέχουν σε διάλογο, να συμβάλουν σε δημοκρατικές λειτουργίες. Οφείλουν να μετατραπούν σε κινήσεις εργαζομένων, κινήσεις πολιτών όπου διαμορφώνεται μετά από συζήτηση η κοινή πεποίθηση.

Η δράση μας πρέπει να είναι πολυεπίπεδη: οι αλλαγές στους τομείς της Κεντρικής Επιτροπής δεν έχουν νόημα, αν δεν συνδεθούν με την αλλαγή λειτουργίας σε όλη την κομματική δομή. Η νέα διάταξη των τοπικών οργανώσεων, η κοινωνική τους διεύρυνση, η συγκρότηση των περιφερειακών επιτροπών, η ανάπτυξη του κοινωνικού διαλόγου, οι νέες αρχές λειτουργίας μας, τα ανοιχτά ρεύματα σκέψης, που πρέπει να διατρέχουν τη κομματική ζωή, πρέπει να αλληλοσυνδεθούν σε ένα κοινό στόχο:

να αποτελέσουν τον γόνιμο πυρήνα της συνολικής ανανέωσης του Κινήματος.

Η ανανέωση του Κινήματος πρέπει όμως να τονίσω δεν θα είναι ποτέ αποτέλεσμα οργανωτικών αλλαγών και μόνο. Θα είναι αποτέλεσμα της δικής μας θέλησης και κινητοποίησης, των ιδεών και της δουλειάς μας. Θα πραγματοποιηθεί εάν όλοι εμείς και πολλοί άλλοι που θα πρέπει να συστρατεύσουμε παλέψουμε γι' αυτήν. Εμείς θα πρέπει να δώσουμε στα οργανωτικά σχήματα ζωή και δυναμική. Μόνο έτσι, σύντροφοι και συντρόφισσες, θα γυρίσουμε τη σελίδα του 21^{ου} αιώνα με ένα νέο, ανανεωμένο, ενωμένο και δυνατό ΠΑ.ΣΟ.Κ.

Συνηθίσαμε ως τώρα να λέμε ότι το κόμμα επιβάλλεται να κρίνει, αλλά και να στηρίζει το έργο της κυβέρνησης. Συνηθίσαμε να λέμε επίσης, ότι το κόμμα πρέπει να επεξεργάζεται και να προτείνει πολιτικές, που η κυβέρνηση θα πρέπει να μετασχηματίσει σε πράξη. Έχω σήμερα να προσθέσω μια καινούργια διάσταση στην σχέση του Κινήματος με την κυβέρνηση: ότι, σύντροφοι, οι λέξεις «κρίνει», «στηρίζει» ή «προτείνει», δεν είναι ικανές να αποδώσουν το νέο ρόλο που πρέπει να έχει το κόμμα μας σε σχέση με την διακυβέρνηση. Το Κίνημά μας πρέπει να γίνει κινητήριοι μοχλός για την ισχυρή Ελλάδα, η δύναμη που θα πραγματοποιήσει την έφοδο στο μέλλον. Εξηγώ αμέσως τι εννοώ και σε ποια κατεύθυνση καλώ όλους να στρέψουμε την προσοχή μας.

Σύντροφοι,

Η διακυβέρνηση της χώρας από το ΠΑ.ΣΟ.Κ. συμπίπτει με μια κρίσιμη καμπή της νεότερης πολιτικής μας ιστορίας. Η πιο πρόχειρη αναλογία που μπορεί να αναφερθεί είναι το 1909, πριν τον εκσυγχρονισμό της Ελλάδας που επέφερε ο Ελευθέριος Βενιζέλος. Η ισότιμη ένταξή μας στην Ευρωπαϊκή Ένωση, ο νέος ρόλος μας στα Βαλκάνια και τη γύρω περιοχή και η τουρκική απειλή είναι οι κορυφαίες και άμεσα ορατές προκλήσεις που αντιμετωπίζει η χώρα. Χρειάζεται λοιπόν η διακυβέρνησή μας να συνδεθεί τόσο με την επιτυχή ένταξή μας, όσο πιο γρήγορα γίνεται, στον «σκληρό πυρήνα» των χωρών της ευρωπαϊκής ενοποίησης και την παρουσία μας στα Βαλκάνια όσο και με την επιτυχή εξουδετέρωση της τουρκικής απειλής. Για να μη περιθωριοποιηθούμε, για να μη διολισθήσουμε σε μια μίζερη παρακολούθηση γεγονότων, που άλλοι καθορίζουν για μας, για να μην συγκαλύπτουμε την αδυναμία μας με μια παραλυτική ψευτοϋπερηφάνια.

Η ισχυρή Ελλάδα, που είναι η απάντησή μας και στις δύο προκλήσεις που αντιμετωπίζει η χώρα, είναι η Ελλάδα που πρέπει να επιτύχει έναν ρωμαλέο, εκ βάθρων, ριζικό εκσυγχρονισμό της χώρας. Τίποτε δεν μπορεί ούτε επιτρέπεται, να συνεχίζει να κυλά όπως σήμερα.

Θα σταθώ σε τέσσερις κεντρικούς άξονες της πολιτικής μας: τις εξωτερικές μας σχέσεις, την οικονομία και την ανάπτυξη, τους θεσμούς και τέλος την κοινωνική συνοχή.

Στο πεδίο των διεθνών σχέσεων και της εξωτερικής μας πολιτικής αντιμετωπίζουμε όπως ανέφερα τις τουρκικές βλέψεις σε συνδυασμό με το ενδιαφέρον της διεθνούς κοινότητας για τα εσωτερικά της Τουρκίας και για μείωση της έντασης στην περιοχή. Στόχος μας είναι μέσα από ένα ισχυρό σύνολο έντονης και αποφασιστικής διπλωματικής δράσης και πίεσης, εξυγίανσης και ενδυνάμωσης της οικονομίας μας και ενίσχυσης του έμπυχου και υλικού δυναμικού των Ενόπλων Δυνάμεών μας τόσο να αποτρέψουμε κάθε σκέψη για αμφισβήτηση και της παραμικρής σπιθαμής των κυριαρχικών μας δικαιωμάτων όσο και να διασφαλίσουμε συμπεριφορές που θα οδηγούν στην εξουδετέρωση των απειλών και την εξασφάλιση της ειρήνης στην περιοχή.

Οι ελληνο-τουρκικές σχέσεις δεν αποτελούν όμως το μόνο κρίσιμο θέμα της εξωτερικής μας πολιτικής. Έχουμε να αναπτύξουμε τη Βαλκανική μας πολιτική, την πολιτική για μια περιοχή στην οποία δίνουμε προνομιακό χαρακτήρα, γιατί ιστορικά, πολιτικά και οικονομικά μας προσφέρει ευκαιρίες οικοδόμησης σχέσεων και θέσεων, όσο καμμία άλλη ίσως περιοχή.

Η χώρα μας έχει κάθε συμφέρον να προωθήσει στα Βαλκάνια τη σταθερότητα και τη συνολική συνεργασία, αφού έτσι μπορεί να ενισχύσει ασφαλέστερα το ρόλο της στη ζώνη αυτή, αλλά και να ενισχύσει μια δεύτερη ζώνη συνεργασίας που αφορά τις Παραευξείνιες χώρες.

Διακλαδώνουμε αυτή την πολιτική με συνεργασίες για την ανάπτυξη των υποδομών, δικτύων μεταφορών, επικοινωνιών, ενέργειας, έρευνας και τεχνολογίας με τις χώρες των Βαλκανίων και Παραευξείνιας ζώνης.

Τρίτο μεγάλο θέμα που έχουμε να αντιμετωπίσουμε στις διεθνείς μας σχέσεις είναι η διαπραγμάτευση για τη νέα Συνθήκη στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Η διαπραγμάτευση αυτή θα καθορίσει τις νέες ισορροπίες στην Ευρώπη, θα είναι κρίσιμη για τη θέση των πιο μικρών χωρών στο νέο σχήμα, ενώ επίσης πρέπει να ξεκαθαρίσει το ιδιαίτερα κρίσιμο για μας θέμα της στάσης των Ευρωπαίων εταίρων στα πεδία εξωτερικής πολιτικής και ασφάλειας στον ευρωπαϊκό χώρο.

Στο πεδίο της οικονομίας βρισκόμαστε σήμερα αντιμέτωποι με δύσκολες επιλογές. Από αυτές θα εξαρτηθεί αν η Ελλάδα του 2000 θα διατηρήσει και θα βελτιώσει τη θέση της στην Ευρωπαϊκή Ένωση ή αν θα περάσει στην βραδυπορία. Οι πολιτικές και κοινωνικές επιλογές που θα πάρουμε ως κοινωνία, ως κόμμα, ως κυβέρνηση στη φάση αυτή έχουν ιστορική διάσταση και ευρύτερες προεκτάσεις. Θα επηρεάσουν τα εθνικά μας συμφέροντα, τη ζωή μας, το μέλλον μας. Είμαστε μπροστά σ' ένα ιστορικό σταυροδρόμι, που οδηγεί από τη μια σε μια Ελλάδα ανανεωμένη, ισχυρή, και από την άλλη σε μια Ελλάδα, που ωθείται στο περιθώριο, στο δεύτερο και τρίτο κύκλο της Ευρώπης. Έχουμε τη βαριά ιστορική υποχρέωση, αλλά και το μεγάλο προνόμιο να μπορούμε να γίνουμε οι εκφραστές και οι αρχιτέκτονες του νέου. Να ξεπεράσουμε τα αδύνατα σημεία μας. Αξίζει τον κόπο να προχωρήσουμε με τόλμη.

Στα αμέσως επόμενα χρόνια πρέπει να υλοποιήσουμε μια πολλαπλή προσπάθεια :

Πρώτον, να προωθήσουμε τη δημοσιονομική εξυγίανση, που αποτελεί αφετηρία για κάθε ουσιαστική παρέμβαση στο χώρο της κοινωνίας. Όσοι πιστεύουν ότι το μέγεθος της δυσκολίας θα αποδυναμώσει την προσπάθειά μας, θα απογοητευθούν οικτρά. Η μεγάλη εξάρτηση του δημοσίου και όλης της οικονομίας από τους δανειστές δεν μας αφήνει τα περιθώρια άσκησης πολιτικής. Περιθώρια πρέπει να αποκτήσουμε. Ας μην υπάρχουν ψευδαισθήσεις. Αναπτυξιακή πολιτική, κοινωνική πολιτική, αμυντική πολιτική, εξωτερική πολιτική που εξαρτώνται και βυθίζουν τη χώρα στα δάνεια είναι αδιέξοδες. Ακυρώνουν το στόχο της ισχυρής Ελλάδας. Τα ελλείμματα, ο πληθωρισμός, το δημόσιο χρέος, τοποθετούν την Ελλάδα σε όλο και μεγαλύτερη απόσταση από τις άλλες χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Γι' αυτό η δημοσιονομική εξυγίανση, η εξισορρόπηση των μεγεθών και η μείωση της δανειακής εξάρτησης του Κράτους αποτελούν πρωταρχικές προϋποθέσεις για την υλοποίηση του προγράμματός μας. Έτσι μόνο θα αποκτήσουμε ελευθερία κινήσεων.

Δεύτερος πόλος της οικονομικής μας πολιτικής : η ανάπτυξη. Είμαστε ο φορέας υλοποίησης μιας γιγαντιαίας αναπτυξιακής παρέμβασης σε κάθε γωνιά της Ελλάδας. Στο τέλος του αιώνα, τα έργα που ξεκινήσαμε θα έχουν μετασχηματίσει τη φυσιογνωμία της χώρας. Όμως ακόμα δεν έχουμε αποκτήσει τη δυναμική που απαιτείται. Υπάρχουν μέτωπα που καθυστερούν, και μάλιστα αδικαιολόγητα. Αμέσως μετά το καλοκαίρι οι καθυστερήσεις που

έχουν σημειωθεί, πρέπει να ξεπεραστούν. Διαφορετικά όλη η κυβέρνηση θα υποστεί την κύρωση της κοινής γνώμης που μας παρακολουθεί και μας αξιολογεί σε κάθε μας βήμα.

Ανάπτυξη για την κυβέρνησή μας, δεν είναι μόνο οι επενδύσεις του Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης. Είναι η βελτίωση της Παιδείας, η καταπολέμηση της ανεργίας, η ανταγωνιστικότητα των επιχειρήσεων, η ενίσχυση των μικρομεσαίων επιχειρήσεων, οι άυλες υποδομές που τόσο έχει ανάγκη η χώρα. Έχουμε μπροστά μας το μεγάλο έργο της χάραξης μιας στρατηγικής για το γεωργικό τομέα, για μια περίοδο όπου οι αλλαγές που προοιωνίζονται είναι ακόμα αβέβαιες.

Μια από τις μεγαλύτερες προκλήσεις για την πολιτική μας αφορά τον οργανωτικό και λειτουργικό εκσυγχρονισμό του Κράτους. Βρισκόμαστε στη διαδικασία υλοποίησης ενός νέου υποδείγματος στις σχέσεις Κεντρικής Εξουσίας και Περιφέρειας, που δημιουργεί νέες σχέσεις Πολίτη και δημόσιας εξουσίας. Πρέπει να κάνουμε τις ΔΕΚΟ και τους δημόσιους φορείς γενικότερα να προσφέρουν καλύτερες υπηρεσίες και με χαμηλότερο κόστος.

Η αλλαγή στο δημόσιο τομέα είναι επιτακτική για την επιτυχία των πολιτικών μας. Ποιος δεν καταλαβαίνει ότι με μια προβληματική δημόσια διοίκηση οι πολιτικές παρεμβάσεις μας είναι καταδικασμένες από πλευράς εμβέλειας και αποτελεσματικότητας. Οι αδυναμίες της δημόσιας διοίκησης αποτέλεσαν συχνά μέχρι τώρα ένα από τα κυριότερα εμπόδια στην υλοποίηση των πολιτικών μας.

Οι αλλαγές που θα προωθήσουμε, θα καταπολεμούν τη σπατάλη, θα στηρίζουν την αξιοκρατία στη Δημόσια Διοίκηση, θα στοχεύουν σε μια λειτουργική συγκρότηση και αναδιάρθρωση της δημόσιας διοίκησης με στόχο την εξυπηρέτηση του πολίτη και την προώθηση του κοινωνικού συμφέροντος, ώστε να ανταποκριθούμε πληρέστερα και αποτελεσματικότερα στις ανάγκες της σημερινής ελληνικής κοινωνίας. Η επιτυχία μας στο μέτωπο του διοικητικού εκσυγχρονισμού και της μεταρρύθμισης θα πρέπει να γίνει άμεσα αισθητή και στον τελευταίο πολίτη της χώρας.

Τα οικονομικά απορρόφησαν μεγάλο τμήμα της κυβερνητικής δράσης, και δικαιολογημένα, με δεδομένη την κρίση που παραλάβαμε το 1993. Όμως το έργο της κυβέρνησης πρέπει να απλωθεί πιο έντονα και στους άλλους κρίσιμους τομείς. Ανέφερα ήδη την Παιδεία. Εδώ χρειάζεται ιδιαίτερη προσπάθεια. Το συγκριτικό πλεονέκτημα της χώρας στα Βαλκάνια και την Ανατολική Μεσόγειο, το μέσο που θα μας φέρει κοντά στις προηγμένες χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης είναι μια παιδεία στραμμένη στο μέλλον, που θα προετοιμάζει για τις νέες τεχνολογίες, θα οξύνει κριτικά το πνεύμα των νέων, θα προωθεί την έρευνα και θα διαμορφώνει των ολοκληρωμένο πολίτη.

Ένα μεγάλο ζητούμενο είναι οι νέες κατευθύνσεις του κοινωνικού κράτους, ο τρόπος με τον οποίο πρέπει να πορευτούμε για να υπάρξει περισσότερη κοινωνική δικαιοσύνη και αλληλεγγύη. Τα συστήματα κοινωνικής προστασίας που διαθέτουμε έχουν οδηγήσει λόγω αλλαγής των συνθηκών σε χρηματοδοτικά και κοινωνικά

αδιέξοδα. Πρέπει να δημιουργήσουμε ένα κοινωνικό ιστό ασφάλειας και να στρέψουμε τους πόρους εκεί όπου απαιτούνται. Ένα βήμα υπήρξε το ΕΚΑΣ, το Επίδομα Κοινωνικής Αλληλεγγύης προς τους Συνταξιούχους. Στηρίχθηκε σε μια άλλη λογική, νέα λογική για τα πράγματά μας. Στηρίζουμε τους πραγματικά φτωχούς και ξεπερνάμε τα πλέγματα ρυθμίσεων, που αγνοούν τη φτώχεια αλλά δίνουν σημασία στις νομικές θέσεις.

Η προσοχή μας σε θέματα όπως η ποιότητα ζωής, η υγεία, το περιβάλλον, ο πολιτισμός, η διασύνδεση της μητροπολιτικής Ελλάδας με τους Έλληνες του εξωτερικού, η προστασία του πολίτη από την εγκληματικότητα, η απονομή της δικαιοσύνης, η λειτουργία των Μέσων Μαζικής Επικοινωνίας πρέπει να είναι συνεχής. Η εποχή της ποσοτικής ανάπτυξης έχει ξεπεραστεί. Σήμερα γίνεται ένας παγκόσμιος αγώνας για την επίτευξη των μετασχηματισμών εκείνων που οδηγούν σε μια ποιοτικά νέα μορφή ανάπτυξης. Στην πορεία αυτή θέλουμε να δώσουμε στη κοινωνική εξέλιξη της χώρας μας τη δική μας σφραγίδα, τη σφραγίδα της κοινωνικής ευαισθησίας, της φροντίδας για το άτομο, της ενίσχυσης της θέσης του πολίτη.

Χρειάζεται να συνειδητοποιήσουμε όλοι, ότι τα επόμενα χρόνια η Ελλάδα θα πρέπει να επιτύχει όσα αμέλησε ή δεν ολοκλήρωσε τα τελευταία 30, και παραπάνω, χρόνια. Η παρούσα κυβερνητική περίοδος και η επόμενη είναι ο προσδιορισμένος χρόνος των αναγκαίων μεγάλων αλλαγών και μεταρρυθμίσεων που θα καταστήσουν την Ελλάδα ισχυρή, σεβαστή σε φίλους και αντιπάλους. Αυτή είναι η περίοδος στην οποία πρέπει να φυσήσει

στην Ελλάδα ένας νέος άνεμος δημιουργίας, να αλλάξουμε, ώστε να κερδίσουμε το στοίχημα του μέλλοντος της χώρας.

Αυτή η νέα εποχή, αυτή η νέα πορεία, είναι ένα έντονο κοινωνικό αίτημα. Αυτό το μήνυμα στέλνει στο ΠΑ.ΣΟ.Κ. η ελληνική κοινωνία. Η κοινωνία απαιτεί από μας να είμαστε τολμηροί. Ζητά από μας να προχωρήσουμε θαρραλέα και τολμηρά στις μεγάλες τομές και μεταρρυθμίσεις που είναι ώριμες στην κοινή συνείδηση. Αλλά, ξέρουμε όλοι, ότι κάθε πολιτική μεταρρυθμίσεων, έχει και τις αντιστάσεις της. Ο παλαιός κόσμος, οι παλαιές συνήθειες, έχουν τα οργανωμένα συμφέροντά τους. Έχουν και την δύναμή τους. Τμήμα των ελληνικών επιχειρήσεων έχει συνηθίσει να ευημερεί αντλώντας την κρατική χρηματοδότηση, χωρίς να ανανεώνει ούτε τον κεφαλαιουχικό εξοπλισμό, ούτε την οργάνωση και τις μεθόδους της παραγωγής. Ανανεώνει όμως, τα περιουσιακά του στοιχεία και την ιδιωτική σπατάλη. Ένα άλλο τμήμα της κοινωνίας, έχει συνηθίσει στην παραοικονομία. Άλλα τμήματα της κοινωνίας έχουν εθιστεί στις δημόσιες παροχές, στις ειδικές ρυθμίσεις, αδιαφορώντας εάν η συμπεριφορά τους είναι σε βάρος του συνόλου. Και ο πολυποίκιλος κρατικός παρασιτισμός εξακολουθεί να βρίσκει σε όλα δικαιολογίες και να εμφανίζει ό,τι υπάρχει ως μη δυνάμενο να αμφισβητηθεί.

Με όλες αυτές τις δυνάμεις, σύντροφοι, θα έλθουμε σε σύγκρουση. Δεν θα υποθηκεύσουμε το μέλλον της χώρας υποκύπτοντας σε εκείνους που απομυζούν ζωτικούς πόρους της χώρας, προκειμένου να παρατείνουν τα άνομα ή αντικοινωνικά προνόμιά τους. Η σύγκρουση αυτή θα είναι σκληρή. Πρέπει να δώσουμε τον πρώτο ρόλο στις δυνάμεις της δημιουργίας. Και πρέπει να ξέρουμε ότι

απέναντί μας θα συνασπιστούν όλες οι δυνάμεις του παρασιτισμού, όλες οι δυνάμεις της οπισθοδρόμησης.

Η Ν.Δ., μετά τις ατυχείς προσπάθειές της να εμφανίσει ένα εκσυγχρονιστικό προσωπείο, έχει οδηγηθεί σ' ένα φτηνό λαϊκισμό. Περιοδείες υποσχέσεων πραγματοποιούνται αυτές τις μέρες και θα συνεχιστούν το επόμενο διάστημα. Αν και ο κ. Έβερτ την επαύριο της εκλογής του, στην ηγεσία της Ν.Δ., κήρυξε την «ειρηνική επανάσταση» εν τούτοις καθημερινά προκύπτει ότι επιδιώκει την «αντεπανάσταση», τη σύνδεση με όλες εκείνες τις δυνάμεις, οι οποίες δεν θέλουν να αλλάξει τίποτε. Γι' αυτό σε καμία περίπτωση η Ν.Δ. δεν αποτελεί μια σοβαρή, αξιόπιστη και φερέγγυα κυβερνητική λύση για τα μεγάλα και ζωτικά προβλήματα που αντιμετωπίζουμε ως χώρα, ως κοινωνία και ως πολίτες. Αυτό το ξέρει ο ελληνικός λαός.

Σ' αυτό το τοπίο, το Κίνημά μας έχει να διαδραματίσει έναν πρωτόγνωρο ρόλο. Η κυβέρνηση θα προχωρήσει αταλάντευτα στις αναγκαίες ρήξεις. Δεν θα διστάσει, ούτε θα υποκύψει σε εκβιασμούς και σε απειλές. Η κυβέρνηση και το κόμμα μας δεν θα διστάσουν, ούτε θα υποκύψουν στον λαϊκισμό, που οδηγεί την κοινωνία μας σε στασιμότητα και παράλυση. Το Κίνημά μας, σ' αυτό το τοπίο των μεγάλων ρήξεων και των μεγάλων αλλαγών, πρέπει να μεταβληθεί, σε κεντρικό και περιφερειακό επίπεδο, στην πρωτοπόρα δύναμη σύνθεσης των νέων κοινωνικών συμμαχιών του εκσυγχρονισμού. Το Κίνημά μας πρέπει να εμπεδώσει την ιδεολογική και πολιτική ηγεμονία των θέσεών μας. Πρέπει να μεταβληθεί το ίδιο σε δύναμη

πειθούς για τον εκσυγχρονισμό. Πρέπει, με τις πολιτικές πρωτοβουλίες του και την λειτουργία του, να πείθει και να ελκύει για τις πολιτικές που αλλάζουν την χώρα.

Μερικοί πιστεύουν, ότι η πολιτική μας δεν είναι σε θέση να φέρει την ποιοτική μεταλλαγή στην πολιτική μας δράση. Είμαστε πεζοί, μας λείπουν οι μεγάλες εμπνεύσεις, οι ιδέες που συγκλονίζουν. Η αναζήτηση αυτών των εμπνεύσεων θα μας επέτρεπε να μετατρέψουμε την αποδοχή που γνωρίζει αυτή τη στιγμή το ΠΑ.ΣΟ.Κ. σε κοινωνική δυναμική. Όραμα ή ρεαλισμός είναι το ερώτημα που πρέπει να απαντήσουμε. Έχουν όμως τα πράγματα πράγματι έτσι; Μπορούμε να αναζητούμε ακόμη «πολιτιστικές επαναστάσεις»; Πρωτόγνωρους δρόμους, που εμείς μόνοι στον κόσμο θα προσδιορίζουμε; Μπορούμε να πιστεύουμε στη μοναδικότητά μας σε ένα κόσμο που διαψεύδει καθημερινά κάθε προσπάθεια να αγνοήσει κανείς το περιβάλλον του άρα τις μοναδικότητες; Τι θέλει ο ελληνικός λαός από μας; Θέλει για τον κάθε πολίτη καλύτερες συνθήκες ζωής, περισσότερες δυνατότητες και ευκαιρίες, ένα μέλλον, στο οποίο μπορεί να προσβλέπει με βεβαιότητα και όχι με ανησυχία. Ο ελληνικός λαός θέλει η καθημερινότητα που σήμερα είναι βασανιστική να γίνει μια καθημερινότητα που τον στηρίζει, του επιτρέπει πρωτοβουλίες, δίνει αξία στη ζωή που θέλει να διαμορφώσει. Θέλει η συγκοινωνία, το νοσοκομείο, το σχολείο να μην είναι εφιάλτες αλλά μέσα για να ζήσει καλύτερα και να μπορεί να επιδιώξει αυτό που επιθυμεί. Την ουτοπία δεν την αναζητά αλλού, σε ένα μακρινό μέλλον. Την αναζητά εδώ, γύρω του. Είναι συγκεκριμένη η ουτοπία, είναι ρεαλιστική η ουτοπία.

Αυτή την ουτοπία πρέπει να του δώσουμε. Δεν υπάρχουν διλήμματα για μας. Ο σοσιαλισμός δεν είναι μεταφυσική. Ο σοσιαλισμός δεν είναι θρησκεία. Ο σοσιαλισμός αφορά τον άνθρωπο. Άρα το σήμερα και το αύριό του, την καθημερινότητά του και ό,τι την απαρτίζει από το ψωμί μέχρι τη γνώση και τις ιδέες. Αυτά όλα πρέπει να δώσουμε. Ας αφήσουμε λοιπόν τους θεωρητικούς ακροβατισμούς γύρω από το θέμα αν μας διακρίνει πολύ ή λίγος ρεαλισμός. Ας σκύψουμε εκεί όπου οι πολίτες της χώρας αισθάνονται τη μεγαλύτερη δυσφορία, καταπίεση και αλλοτρίωση στη ζωή τους. Ας δώσουμε εκεί λύσεις, λύσεις σύμφωνες με τις αρχές μας. Το σχέδιό μας για το μέλλον έχει στο επίκεντρο τον άνθρωπο, όπως ζει σήμερα, τη χώρα στο συγκεκριμένο περιβάλλον που υπάρχει, την Ελλάδα ως παράδοση και προοπτική.

Αυτό είναι το νέο καθήκον μας, σύντροφοι. Αυτή είναι η πρόκληση και το στοίχημα για τις οργανωμένες μας δυνάμεις. Αυτή είναι η πρόκληση και το στοίχημα, για μας, την καθοδήγηση του Κινήματος: να ανοίξουμε τον δρόμο για τον 21^ο αιώνα. Να σφραγίσουμε την πορεία της χώρας σε μια νέα εποχή. Να κάνουμε την Ελλάδα ισχυρή. Να δώσουμε τον πρώτο ρόλο στην Ελλάδα της δημιουργίας. Να γίνουμε το κόμμα της ελπίδας και η κυβέρνηση του έργου, που ανοίγει τους δρόμους του μέλλοντος. Αυτό θα κάνουμε, σύντροφοι. Θα το πετύχουμε. Το ΠΑ.ΣΟ.Κ., ενωμένο, ανανεωμένο και δυνατό, θα είναι το κόμμα που θα βάλει την Ελλάδα σε μια νέα τροχιά. Θα γυρίσει δυναμικά την σελίδα της νέας εποχής. Το νέο ΠΑ.ΣΟ.Κ. θα φέρει μια νέα εποχή για την χώρα.